

نیض اقتصاد
را در دست بگیرید

چهارسوت

۱۳۱

پزشکیان: گرانی‌ها طبیعی است

قبلا نفت می توانستیم بفروشیم، الآن نمی توانیم
یک سری از کارخانه ها را زدند ونمی توانیم مالیات بگیریم

قیمت تمام شده بیشتر شده است. پزشکیان همچنین تصریح کرد: درآمد مان هم کم شده، نفت می توانستیم بفروشیم الآن نمی توانیم. زدند یک سری از کارخانه ها را خراب کردند ونمی توانیم مالیات بگیریم. باید پول هم بدهیم به آنها تا چرخشان بچرخد.

مسعود پزشکیان درباره گرانی های اخیر در نشست با احزاب سیاسی توضیحاتی ارائه کرد. وی در نشست با دبیران کل احزاب و فعالان سیاسی در خصوص گرانی های اخیر گفت: گرانی ها طبیعی است. وی اظهار داشت: حالا ما قبلاً {کالا ها را} با کشتی می آوردیم، حالا کالی مسیر عبور می کند و می آید و

مواضع پزشکیان درباره گرانی و تورم در دولت سیزدهم

قرار بود گرانی را کنترل کنند، تورم را حل کنند، نرخ ارز را تثبیت کنند و حتی روند قیمت ها کاهش یابد، خب چه شد؟	قرار بود تورم ابتدا نصف و بعد هم تک رقمی شود اما نه تنها نصف نشد بلکه به طور وحشتناکی چند صد برابر شد	مگر در انتخابات پول را نشان ندادند، مگر نگفتند من بودم دلار را ۵ هزار تومان می کردم، خب چرا نمی کنند؟
اگر قیمت مرغ را به کمتر از ۲۵ هزار تومان کاهش بدهند و یا برنج را به قیمت قبل برگردانند، قبول می کنیم که دولت رئیسی خوب است.	قرار بود از تورم جلوگیری و مسکن و اشتغال ایجاد کنند اما چرا نمی شود؟	بدترین تورم را امسال داشتیم، چرا جلویش را نمی گیرند؟ اینکه شعار بدهیم و حرف بزنیم که هزینه ندارد.
مردم گرفتارند و روز به روز گرفتاری مردم بدتر می شود، صدای مسئولان هم در نمی آید گویا همه چیز گل و بلبل است.	آقای رئیسی در شروع دولتش وعده داد تورم را اول نصف سپس تک رقمی می کند، اما نه تنها تورم نصف نشد، بلکه چندین برابر شد.	در گذشته اعلام می کردند که چرا مردم گرسنه هستند، اما الآن که بدتر شده است؛ دلیل این وضعیت آن است که داریم راه غلطی را طی می کنیم که ما را به سمت فقر و گرفتاری می برد.
وقتی قیمت همه چیز به شدت در حال افزایش است به این معنی است که دولت سفره های مردم را از رنگ خالی می کند و چیزی داخل سفر مردم باقی نمانده است.	اینکه در حال حاضر وضعیت سفره مردم کم رنگ تر شده غیر قابل انکار است در صورتی که همین افراد در دولت روحانی می گفتند چقدر اقتصاد و سفره مردم را به برجام گره می زنید؟!	به هر حال اعتصابات و اعتراضات شکل خواهد گرفت. نهایتاً امکان ادامه به این شکل وجود ندارد. در حال حاضر تورم روزه روز بدتر می شود.
مگر نگفته بودید تورم را از بین می بریم؟ مگر نگفته بودید اشتغال ایجاد می کنیم؟ هیچ کدام را هم انجام ندادید خب حالا چه کار کنیم؟	تا دیروز می گفتند اگر دولت دست ما باشد تورم را حذف می کنیم. حالا همه برعکس شده است. جامعه این گونه ادامه نخواهد یافت و وضعیت وخیمی را من پیش بینی می کنم.	چرا سفره مردم را رنگین نمی کنید؟! مگر در دور قبل نمی گفتند برجام را باید پاره کرد و خیانت است؛ پس چرا امروز خیانت را ادامه می دهید، در حالی که سفره مردم بی رنگ تر شده است؟!
سفره شما هم مثل سفره دیگران بی رنگ شده است؟ شما هم مثل دیگران نان در خانه تان پیدا نمی شود؟ خیلی از خانواده ها هستند که حتی برای خرید نان هم مشکل دارند.	در تئوری می گویند ما مشکلی نداریم، همه چیز ارزان است و تورم را کنترل کردیم و از سوی دیگر با افزایش ۱۰۰ درصدی روبرو می شویم! درست آن است که مردم لمس کردند و می بینند نه آنچه می شنوند! و این مردم را عصبانی تر می کنند.	از وقتی دولت رئیسی بر سر کار آمد قیمت گوشت و مرغ چهار، پنج برابر شده است. به جای اینکه دولت گذشته را متهم کنند و بگویند ما خوب هستیم، سفره مردم را خوب کنند ما قبول می کنیم که خوب هستند.
جامعه منتظر آن است که آنچه قبل از انتخابات یا در خلال آن وعده دادند یعنی رفع گرانی، عدم گره زدن معیشت مردم به برجام و ساخت سالی یک میلیون مسکن تحقق یابد. آن سفره های رنگین و آن تورم کاهش یافته و دیگر وعده ها حالا به کجا رسیده است؟ چرا بعد از یک سال وضعیت مردم بسیار وخیم تر شده است.	کافی است وعده هایی که در مناظرات قبل از انتخابات داده شد را با مباحث امروز چون تورم، اشتغال، مسکن، شایسته سالاری و عدالت مقایسه کنیم تا ببینیم این وعده ها محقق شده است یا نه؟! از سوی دیگر بیکاری و تورم را مشاهده می کنیم که کمر بسیاری از مردم را خم کرده است.	مدعی بودند که جلوی تورم را خواهیم گرفت و اجازه نخواهیم داد قیمت مرغ به کیلویی ۲۵ هزار تومان برسد و افزایش قیمت مرغ و گوشت را به بی عرضگی دولت قبل نسبت می دادند. اگر سیاست گذاری درستی در این زمینه اتفاق می افتاد، تورم هم به اینجا نمی رسید.
بحث ها در میان کاندیدا های ریاست جمهوری این بود که با این گرانی استمرار وضعیت موجود بسیار مشکل است، سفره مردم مشکل دارد، چرا سفره مردم را به برجام گره زده اید، بیا بید [مشکل] سفره مردم را حل کنید. حالا می بینیم گرانی، تورم و هم کاهش قدرت خرید مردم همزمان با هم پیش می رود.	در زمان آقای روحانی به خاطر یک اتفاق ساده مجلس را به هم می ریختند می گفتند: سفره مردم فلان شد، مردم گرسنه هستند، مردم گیر دارند، خب بسم الله مردم الآن سفره شان کم رنگ تر و گرفتار تر هستند الآن مشکلاتشان بیشتر شده صدای آنها را می شنوید؟	آن ها وعده داده بودند که با حضورشان در مجلس و دولت سفره مردم را رنگین خواهند کرد و می گفتند «مگر مرغ و گوشت مردم به برجام ارتباطی دارد؟» آن مرغی که می گفتند به برجام ربطی ندارد ۲۰ هزار تومان بود و الآن همان مرغ ۱۲۰ هزار تومان شده است!

محاصره دریایی ایران؛ اقدامی غیرقانونی و بی اثر

اقدام ایالت متحده آمریکا در محاصره دریایی علیه ایران در دریای عمان و آب های منتهی به اقیانوس هند یا مسیرهای کشتیرانی مرتبط با تجارت خارجی کشور، از حیث حقوق بین الملل اقدامی آشکارا غیرقانونی، قهری و ناقض نظم عمومی حاکم بر دریاها بوده و مداخله ای زورمندانه در جریان آزاد تجارت و کشتیرانی بین المللی محسوب می گردد. از این منظر، مبنای بطلان این اقدام، بیش از هر چیز در اصل منع توسل به زور، ممنوعیت فشار قهری یک جانبه و لزوم احترام به آزادی دریانوردی قرار دارد. در همین چارچوب، باید میان محاصره غیرقانونی توسط یک دولت غیر ساحلی علیه تجارت دریایی ایران، و اعمال حقوق و اختیارات قانونی ایران در تنگه هرمز تمایز روشن قائل شد. اختیارات ایران در حوزه مجاور سواحل خود و در محدوده ترنیتبات حقوقی مربوط به تنگه هرمز، بر مبنای شناخته شده حقوق دریاها و نیز موقعیت جغرافیایی و حقوق دولت ساحلی استوار است؛ حال آنکه آمریکا در محل مفروض چنین محاصره ای، نه دولت ساحلی است، نه حق حاکمیت دارد و نه می تواند خود را مرجع مشروع تنظیم و کنترل عبور و مرور تجاری در آن بهانه معرفی نماید. آمریکا فاقد هرگونه حاکمیت سرزمینی و صلاحیت ذاتی برای اعمال کنترل بر رفت و آمد تجاری دیگر کشورها بوده و مبنای حقوقی معتبری نیز برای مداخلات خود ندارد و اقدامات غیرقانونی اش در خصوص توسعه خودسرانه صلاحیت فرامرزی و نیز محاصره دریایی ایران به مثابه یک دزدی دریایی سازمان یافته است.

محاصره به مثابه جنگ اقتصادی؛ هدف آمریکا از سناریوی محاصره دریایی، نه محدودسازی چند محموله، بلکه ایجاد فشار اقتصادی چند لایه به کشور است. آمریکا سعی دارد با محاصره دریایی، درآمد های ارزی حاصل از صادرات انرژی و پتروشیمی را هدف قرار داده و نیز هزینه های حمل و نقل، بیمه، تأمین مالی و زمان ترخیص کالاها را برای ایران افزایش دهد تا در مرحله بعد، فشار بر مواد اولیه، دارو، نهاده های تولید و کالاهای واسطه ای منتقل شده و با ایجاد کمبود و بی ثباتی ارزی و تورم، زمینه های فشار سیاسی و گسترش اعتراضات اجتماعی فراهم شود و از این طریق بتواند بر شرایط سیاسی و امنیتی ایران و یا بر تصمیم سازی سیاسی آن اثر گذار شود.

هزینه های مقابل برای طراحان محاصره؛ محاصره یا نا امن سازی مسیرهای دریایی و اختلال در عبور انرژی و کالا توسط آمریکا در دریای عمان و ابتدای اقیانوس هند، که تنها مسیر تردد تنگه هرمز، شاهراه اقتصاد جهانی است، می تواند قیمت نفت، بیمه و حمل و نقل را در سطح جهان به طور فزاینده ای افزایش داده و در نتیجه تورم حاصل از آن، به اقتصاد کشورهای غربی و آمریکا نیز منتقل شود. علاوه بر آن، در نتیجه این اقدامات غیرقانونی، اعتبار آمریکا نیز به عنوان قدرت مدعی امنیت دریانوردی آسیب خواهد دید و این موارد انگیزه کشورهای منطقه و جهان برای استفاده از مسیرها و سازوکارهای مالی جایگزین را قطعاً افزایش خواهد داد و در عمل نیز این سیاست می تواند نهایتاً به تضعیف همان نظمی متجر شود که واشنگتن مدعی حفظ آن است. ادامه مطلب در صفحه ۳

قابل مهار نباشد و هزینه‌های آن به موقعیت انتخاباتی جمهوری خواهان آسیب وارد کند.

متحدان آمریکا در منطقه هم مخالف جنگ افزروی مجدد هستند

کشورهای حاشیه خلیج فارس نیز به دلیل آسیب‌پذیری زیرساخت‌های انرژی، بنادر و اقتصاد خود از یک حمله گسترده دیگر حمایت نمی‌کنند. ترامپ اعلام کرده است درخواست رهبران عربستان، قطر و امارات در تصمیم او برای توقف حملات برنامه‌ریزی شده علیه ایران نقش مهمی داشته است. این حمله از سوی ترامپ اقدامی بسیار گسترده توصیف شده بود، اما نگرانی کشورهای منطقه از پیامدهای اقتصادی و امنیتی آن در تصمیم نهایی واشنگتن اثر گذاشت.

این تجربه نشان می‌دهد حتی در صورت تمایل بخشی از دولت آمریکا به تشدید درگیری، اجرای عملیات گسترده بدون در نظر گرفتن مخالفت شرکای منطقه‌ای آسان نیست. با نزدیک شدن انتخابات و افزایش حساسیت به قیمت انرژی، وزن این مخالفت‌ها بیشتر نیز خواهد شد.

تنگه هرمز مهم‌ترین فشار انتخاباتی بر آمریکاست

در چنین شرایطی، تنگه هرمز به مسیر انتقال آثار جنگ به اقتصاد آمریکا و رقابت‌های انتخاباتی این کشور تبدیل شده است. اختلال در هرمز هزینه نفت، فرآورده‌های سوختی، بیمه و حمل‌ونقل را افزایش می‌دهد و دولت ترامپ را برای پایان دادن به بحران تحت فشار قرار می‌دهد. واکنش بازارها به اخبار مذاکرات نیز این اهمیت را نشان می‌دهد. انتشار خبر پیشرفت گفت‌وگوها برای افزایش عبور کشتی‌ها از تنگه هرمز موجب کاهش قیمت نفت و رشد بازار سهام آمریکا شد. اولویت فوری واشنگتن در مذاکرات جاری نیز پیش از تحقق اهداف اولیه جنگ، به بازگرداندن جریان نفت و کشتیرانی معطوف شده است.

بازگشایی تنگه هرمز به سود ایران نیست

بازگشایی تنگه هرمز بدون دریافت امتیاز عملی، این فشار را تا حد زیادی از روی دولت آمریکا برمی‌دارد. عادی شدن جریان انرژی می‌تواند قیمت نفت و بنزین را کاهش دهد، نگرانی کشورهای منطقه را کم کند و به دولت ترامپ فرصت دهد بدون پذیرش هزینه مشخص، از فشار انتخاباتی جنگ فاصله بگیرد.

به همین دلیل، باز کردن تنگه در برابر وعده مذاکره یا تعهداتی که اجرای آنها قابل تضمین نیست، به سود ایران نخواهد بود. هرگونه کاهش محدودیت، در هرمز باید با اقدام عملی،

هم‌زمان، بازگشت ناپذیر و قابل سنجش آمریکا همراه شود؛ از جمله توقف حملات، رفع محدودیت‌های دریایی و فراهم شدن امکان واقعی صادرات نفت ایران. نکته بسیار مهم اینکه انجام چنین اقداماتی از سوی آمریکا نیاز به مذاکره مجدد ندارد و باید به عنوان پیش‌شرط افزایش عبور و مرور از تنگه هرمز به صورت علنی از سوی ایران اعلام شود. بحران نیاز دارد. ایران نیز نباید از آمریکا در سه ماه آینده بیش از هر زمان دیگری به آرام شدن بازار انرژی و ارائه تصویری از پایان بحران نیاز دارد. ایران نیز نباید مهم‌ترین ابزار فشار خود را پیش از دریافت امتیازی متناسب از دست بدهد.

افزایش قیمت کود؛ تهدیدی برای امنیت غذایی

از دیدگاه این تحلیل، یکی از مهم‌ترین پیامدهای اقتصادی جنگ، افزایش قیمت جهانی کودهای شیمیایی است.

سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فاو) پیش‌بینی کرده است قیمت جهانی کود در نیمه نخست سال ۲۰۲۶ بین ۲۰ تا ۲۰ درصد افزایش یابد.

در نتیجه، کشاورزان، به‌ویژه در کشورهای کم‌درآمد، علاوه بر افزایش هزینه سوخت، با رشد قیمت کود نیز مواجه خواهند شد؛ موضوعی که می‌تواند تولید محصولات کشاورزی را کاهش دهد.

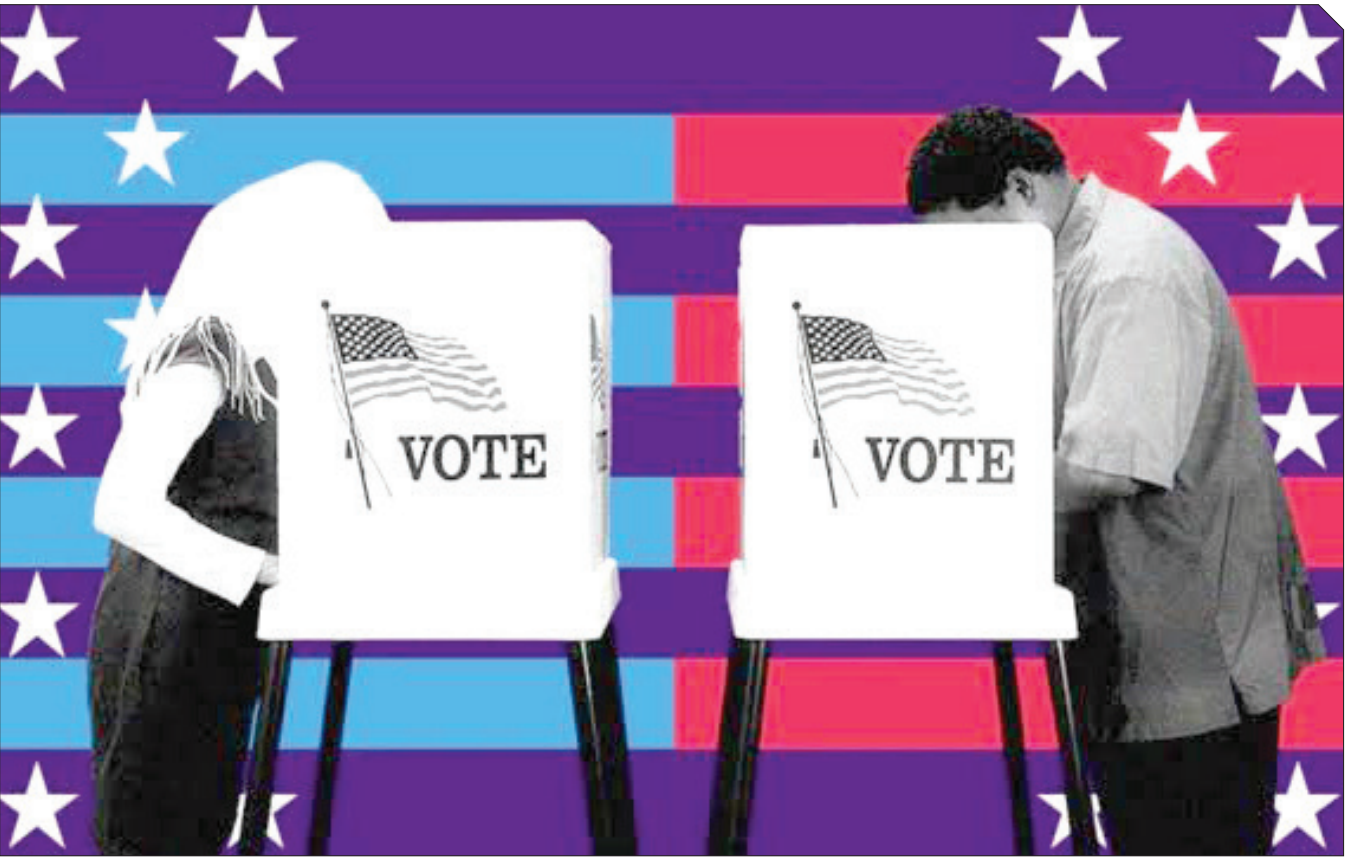
این گزارش هشدار می‌دهد حتی کاهش محدود مصرف کود در کشورهایی که از ابتدا نیز مصرف پایینی داشته‌اند، می‌تواند به افت قابل توجه عملکرد محصولات کشاورزی منجر شود.

همچنین انتظار می‌رود بازارهای مواد غذایی پیش از کاهش واقعی تولید، با افزایش قیمت‌ها به این شرایط واکنش نشان دهند.

تأثیر بحران فراتر از بازار انرژی

به اعتقاد نویسنده گزارش، آثار اقتصادی جنگ تنها به بازار نفت و کشاورزی محدود نخواهد شد، زیرا هزاران محصول صنعتی به مشتقات نفت و فرآورده‌های پالایش شده وابسته هستند.

بر همین اساس، هرگونه اختلال طولانی‌مدت در عرضه انرژی و فرآورده‌های نفتی می‌تواند زنجیره‌های تأمین جهانی را به هزینه‌های بیشتری روبه‌رو کرده و فشار مضاعفی بر اقتصادهای آسیب‌پذیر وارد کند؛ حتی اگر بازارهای مالی در کوتاه‌مدت واکنش محسوسی به این تحولات نشان ندهند.

کاهش احتمال حمله آمریکا بانزدیک شدن به انتخابات ۱۲ آبان

گزارش

میرهادی رهگشای

آمریکا از امروز وارد دوره ۹۰ روزه منتهی به انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره در ۱۲ آبان شده است. هرچه زمان بگذرد، آغاز یک عملیات نظامی گسترده علیه ایران برای دولت ترامپ پرهزینه‌تر می‌شود؛ زیرا فرصت دستیابی به نتیجه‌ای روشن پیش از انتخابات کاهش می‌یابد و خطر افزایش قیمت انرژی، تشدید مخالفت‌های داخلی و از دست رفتن آرای جمهوری خواهان بیشتری می‌شود.

تنگه هرمز به مسیر انتقال آثار جنگ به اقتصاد آمریکا و رقابت‌های انتخاباتی این کشور تبدیل شده است. اختلال در هرمز هزینه نفت، فرآورده‌های سوختی، بیمه و حمل‌ونقل را افزایش می‌دهد و دولت ترامپ را برای پایان دادن به بحران تحت فشار قرار می‌دهد. در این شرایط، بازگشایی تنگه هرمز پیش از دریافت امتیازهای عملی از آمریکا، مهم‌ترین فشار اقتصادی و انتخاباتی وارد بر واشنگتن را کاهش می‌دهد و به سود ایران نیست.

انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکا روز سوم نوامبر ۲۰۲۶، برابر با ۱۲ آبان، برگزار می‌شود و بر اساس تقویم کمیسیون انتخابات فدرال، دوره ۹۰ روزه نهایی فعالیت‌های انتخاباتی از پنجم آگوست آغاز شده است. از این مقطع، آثار هر تصمیم دولت ترامپ بر قیمت انرژی، هزینه زندگی و برداشت رأی دهندگان با حساسیت بیشتری وارد رقابت‌های انتخاباتی خواهد شد. نزدیک شدن انتخابات به این معنا نیست که امکان هرگونه حمله آمریکا از بین می‌رود. حملات محدود، اقدامات تلافی جویانه یا تشدید ناگهانی درگیری

بر اثر یک حادثه همچنان محتمل است؛ اما پنجره زمانی واشنگتن برای آغاز عملیاتی گسترده، طولانی و بدون نتیجه تضمین شده، هر روز محدودتر می‌شود.

فرصت عرضه یک پیروزی سریع در حال کاهش است

آغاز یک عملیات گسترده زمانی می‌تواند از نظر انتخاباتی برای دولت آمریکا قابل دفاع باشد که نتیجه آن سریع، روشن و قابل ارائه به افکار عمومی باشد. هرچه فاصله تا انتخابات کمتر شود، زمان لازم برای دستیابی به چنین نتیجه‌ای نیز کاهش می‌یابد.

تجربه ماه‌های گذشته نشان داده است که حملات نظامی آمریکا لزوماً به تحقق اهداف سیاسی واشنگتن منجر نمی‌شود. چتم‌هاوس در تحلیلی از جنگ ایران نوشته است اهدافی مانند فروپاشی ساختار سیاسی ایران، وادار کردن تهران به تسلیم یا از میان بردن توان راهبردی کشور محقق نشده است. این مؤسسه تأکید کرده است که نتیجه جنگ را باید با تحقق اهداف سیاسی سنجید، نه تعداد اهداف بمباران‌شده یا عملیات‌های انجام شده.

در چنین شرایطی، حمله گسترده جدید ممکن است هزینه‌های نظامی و اقتصادی جنگ را افزایش دهد، بدون آنکه دولت ترامپ بتواند پیش از انتخابات نتیجه‌ای قطعی از آن ارائه کند. هر عملیات تازه همچنین خطر ورود آمریکا به مرحله‌ای طولانی‌تر از جنگ را به همراه دارد؛ موضوعی که می‌تواند ادعای دستیابی به پیروزی را دشوارتر کند.

جنگ به مسئله‌ای انتخاباتی تبدیل شده است

هزینه سیاسی جنگ ایران برای دولت آمریکا دیگر محدود به اختلاف‌های سیاست خارجی نیست. تحلیل پروکینگز نشان می‌دهد بخش بزرگی از افکار عمومی آمریکا معتقد

است دولت ترامپ برنامه روشنی برای جنگ ندارد و اهداف آن را به درستی توضیح نداده است. در نظرسنجی مورد استناد این اندیشکده، ۸۶ درصد پاسخ‌دهندگان گفته‌اند جنگ بر هزینه زندگی در آمریکا اثر منفی گذاشته است. افزایش قیمت نفت و فرآورده‌های سوختی، آثار جنگ را مستقیماً وارد زندگی روزمره رأی‌دهندگان می‌کند. شرکت‌های بزرگ نفتی آمریکا نیز هشدار داده‌اند که به دلیل اختلال ناشی از جنگ و کاهش جریان نفت از تنگه هرمز، قیمت سوخت ممکن است در نیمه دوم سال ۲۰۲۶ بالا باقی بماند. قیمت بنزین

پیش از چهار دلار در هر گالن نیز به یکی از مشکلات سیاسی دولت ترامپ در آستانه انتخابات تبدیل شده است. هرچه به انتخابات نزدیک‌تر شویم، افزایش دوباره قیمت نفت و بنزین می‌تواند با سرعت بیشتری در نظرسنجی‌ها و رقابت‌های کنگره منعکس شود. جمهوری خواهان در چنین شرایطی باید هم‌ا زمانه جنگ دفاع کنند و هم پاسخگوی افزایش هزینه زندگی باشند.

گزارشی از رویترز نیز نشان داده بود که مشاوران دولت ترامپ از آغاز جنگ درباره آثار آن بر انتخابات میان‌دوره‌ای هشدار داده‌اند. بر اساس این گزارش، نگرانی اصلی آن بود که جنگ

بحران هرمز و سایه سنگین هزینه‌های پنهان اقتصاد جهانی

تحلیل‌گران معتقدند آثار اقتصادی بلندمدت جنگ هنوز به‌طور کامل آشکار نشده است. اگرچه صادرات نفت از خلیج فارس تا حدی از سر گرفته شده، اما همچنان پایین‌تر از سطح پیش از جنگ قرار دارد و حتی در صورت بازگشت کامل صادرات نیز کشورهای کم‌درآمد ناچار خواهند بود پیامدهای بحران انرژی را برای سال‌های آینده تحمل کنند.

به اعتقاد نویسنده این گزارش، اقتصادهای ثروتمند نتوانستند با استفاده از ذخایر راهبردی نفت و اجرای سیاست‌های حمایتی، بخشی از شوک انرژی را کنترل کنند؛ امکانی که بسیاری از کشورهای در حال توسعه از آن برخوردار نیستند. در فاصله ماه‌های آوریل تا ژوئن، حدود ۴۴۰ میلیون بشکه نفت خام و فرآورده‌های نفتی

مهم‌ترین عامل این روند بوده است. صندوق بین‌المللی پول نیز تنها کاهش محدودی را برای رشد اقتصادهای پیشرفته پیش‌بینی کرده و انتظار دارد رشد تولید ناخالص داخلی این کشورها از ۱٫۹ درصد در سال ۲۰۲۵ به ۱٫۷ درصد در سال ۲۰۲۶ کاهش یابد. همچنین رشد اقتصادی آمریکا برای سال ۲۰۲۶ حدود ۲٫۳ درصد برآورد شده است.

هم‌زمان، نرخ بیکاری در کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) نیز در سطح حدود پنج درصد باقی‌مانده است.

هزینه‌های واقعی بحران هنوز نمایان نشده است

با وجود آرامش نسبی بازارهای مالی،

آثار پنهان ادامه ماجراجویی آمریکا در خلیج فارس رفته رفته در اقتصاد جهانی خودنمایی می‌کند.

در حالی که بازارهای مالی جهان با اتکا به رشد سهام شرکت‌های فعال در حوزه هوش مصنوعی، واکنش محدودی به تحولات ناشی از جنگ ایران نشان داده‌اند، برخی تحلیل‌گران معتقدند پیامدهای اقتصادی این درگیری تازه در حال آشکار شدن است و آثار آن در ماه‌ها و حتی سال‌های آینده بیش از امروز نمایان خواهد شد.

بر اساس این تحلیل، اگرچه بازارهای نفت از آغاز جنگ با نوسانات شدیدی همراه بوده‌اند، اما بخش عمده این نوسانات ناشی از تغییر انتظارات معامله‌گران و فضای روانی بازار بوده است، نه تغییرات واقعی در عرضه و تقاضای جهانی نفت.

بسته شدن تنگه هرمز از سوی ایران، جریان عرضه نفت را با اختلال مواجه کرد، اما به دلیل فاصله‌های طولانی حمل‌ونقل دریایی، اثرات آن با تأخیر در بازارهای مصرف و تولید نمایان شد.

با وجود این شرایط، قیمت نفت و گاز طبیعی در مقاطع مختلف افزایش یافت، اما پس از توافق اولیه آتش‌بس میان ایران و آمریکا، قیمت نفت خام دوباره به محدوده کمتر از ۷۰ دلار در هر بشکه بازگشت و حتی از سرگیری درگیری‌ها نیز تاکنون تنها افزایش محدودی در قیمت‌ها ایجاد کرده است.

در مقابل نوسانات بازار انرژی، بازار سهام آمریکا عملکرد متفاوتی را تجربه کرد و طی ماه‌های آوریل تا ژوئن بهترین عملکرد سه‌ماهه خود از سال ۲۰۲۰ را به ثبت رساند. بر اساس این گزارش، رشد ارزش سهام شرکت‌های فعال در حوزه هوش مصنوعی و خوش‌بینی سرمایه‌گذاران نسبت به آثار این فناوری بر بهره‌وری و رشد اقتصادی،

تمرکز بخش عمده زیرساخت نظام پرداخت و بانک‌داری متمرکز کشور در سه شرکت بزرگ، موجب شده است اختلال در هر یک از این ارائه‌دهندگان خدمات، به‌طور هم‌زمان فعالیت چندین بانک و میلیون‌ها مشتری را تحت تأثیر قرار دهد. تجربه حملات سایبری اخیر نشان می‌دهد کاهش وابستگی به تجهیزات انحصاری و استفاده از زیرساخت‌های مبتنی بر سرورهای استاندارد و دسترس‌پذیر، باعث افزایش امنیت شبکه بانکی خواهد شد. همچنین تا زمان اصلاح این ساختار، خانواده‌ها و کسب‌وکارها می‌توانند با توزیع سپرده‌های خود میان بانک‌هایی با زیرساخت‌های بانکداری متمرکز متفاوت، ریسک ناشی از اختلالات احتمالی را کاهش دهند.

حملات سایبری اخیر به بخشی از زیرساخت‌های نظام پرداخت کشور، آسیب‌پذیری ساختاری شبکه بانکی در برابر تمرکز زیرساخت‌های فناوری و آشکار کرد. با وجود فعالیت تعداد زیادی بانک و موسسه اعتباری، بررسی شبکه زیرساخت فناوری اطلاعات نشان می‌دهد بخش عمده خدمات بانکداری متمرکز تنها توسط چند شرکت محدود ارائه می‌شود. این تمرکز، احتمال بروز اختلال هم‌زمان در چندین بانک را افزایش داده و ضرورت بازنگری در سیاست‌های نظارتی بانک مرکزی، معماری زیرساخت‌های بانکی و حتی شیوه مدیریت ریسک سپرده توسط خانوارها و کسب‌وکارها را بیش از پیش نمایان ساخته است.

تبدیل تاب‌آوری زیرساخت نظام پرداخت به یک شاخص نظارتی بانکی

در سال‌های گذشته شاخص‌های نظارتی بانک مرکزی عمدتاً بر کفایت سرمایه، پوشش نقدینگی، نسبت‌های مالی و الزامات عملیاتی متمرکز بوده است اما تجربه اختلالات اخیر نشان داد که «تاب‌آوری زیرساخت فناوری» نیز باید به یکی از شاخص‌های اصلی ارزیابی بانک‌ها و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات بانکی تبدیل شود. وابستگی بخشی از شبکه بانکی به سخت‌افزارهای انحصاری و تحریم‌شده، فرسودگی تجهیزات، دشواری تأمین قطعات و کمبود نیروی متخصص، ریسک‌هایی هستند که صرفاً با الزامات امنیت سایبری قابل مدیریت نیست و نیازمند مداخله سیاست‌گذار در سطح معماری زیرساخت است. در این چارچوب، بانک مرکزی می‌تواند با تدوین الزامات فنی و نظارتی، بانک‌ها را به سمت کاهش وابستگی به تجهیزات انحصاری، استفاده از زیرساخت‌های مبتنی بر سرورهای استاندارد و دسترس‌پذیر و حرکت تدریجی به سمت معماری‌های مبتنی بر استاندارد بین‌المللی BIAN هدایت کند. چنین رویکردی علاوه بر افزایش تاب‌آوری شبکه بانکی در برابر حملات سایبری و اختلالات عملیاتی، وابستگی‌های ناشی از تحریم را نیز کاهش می‌دهد. همچنین زمینه‌شکل‌گیری بازاری رقابتی‌تر و نوآورتر در صنعت فناوری اطلاعات بانکی کشور فراهم می‌شود.

تمرکز زیرساخت بانک‌داری متمرکز کشور در ۳ شرکت بزرگ

بررسی وضعیت بانک‌های کشور نشان می‌دهد بخش عمده مدیریت نظام پرداخت و سیستم بانکداری متمرکز شبکه بانکی در اختیار سه شرکت خدمات انفورماتیک، توسن و داتین قرار دارد.

شرکت خدمات انفورماتیک مسئول ارائه خدمات بانکداری متمرکز بانک‌های ملی، صادرات، تجارت و توسعه صادرات است. توسن نیز این خدمات را به بانک‌های سپه، سینا، قرض الحسنه مهر ایران، اقتصاد نوین، سامان، شهر، پست بانک، صنعت و معدن، ایران و ونزوتلا، ایران زمین، دی و سرمایه ارائه می‌دهد. شرکت داتین نیز سامانه‌های بانکداری متمرکز بانک‌های پاسارگاد، گردشگری، رسالت، توسعه تعاون و بخشی از خدمات بانک‌های کارآفرین و خاورمیانه را پشتیبانی می‌کند. در کنار این سه شرکت، تعدادی از بانک‌ها نیز از سامانه‌های اختصاصی یا شرکت‌های مستقل استفاده می‌کنند؛ از جمله بانک ملت با شرکت بهسازان ملت، بانک رفاه با شرکت داده‌پردازی ایران، بانک کشاورزی با شرکت گسترش فناوری‌های نوین کشاورزی، بانک مسکن با شرکت ناواکو، بانک پارسیان یا سامانه کاسپین و بخشی از خدمات بانک کارآفرین که توسط شرکت نگاه ارائه می‌شود.

این ساختار نشان می‌دهد باوجود تعدد بانک‌ها در کشور، از منظر زیرساخت فناوری بخش عمده شبکه بانکی کشور بر تعداد محدودی ارائه‌دهنده خدمات متکی است؛ موضوعی که از لحاظ پدافند غیرعامل یک ریسک ساختاری محسوب می‌شود و نیازمند برنامه‌ریزی بانک مرکزی برای کاهش تمرکز و افزایش تنوع زیرساخت‌ها است.

نوصیه‌ای برای خانواده‌ها و کسب‌وکارها: تنوع بخشی به سپرده‌ها در نظام پرداخت همان‌گونه که تنوع بخشی یکی از اصول پذیرفته‌شده سرمایه‌گذاری است، با توجه به اختلالات بانکی اخیر، مدیریت وجوه نقد نیز می‌بایست از همین منطق تبعیت کند. از منظر مدیریت ریسک و پدافند غیرعامل، پیشنهاد می‌شود خانواده‌ها و کسب‌وکارها تمام سپرده‌های جاری و پس‌انداز خود را در یک بانک متمرکز نکنند. راهکار مناسب آن است که منابع مالی میان حداقل سه بانک که از سه ارائه‌دهنده متفاوت خدمات بانکداری متمرکز استفاده می‌کنند، توزیع شود.

به عنوان نمونه، می‌توان حدود ۷۰ تا ۷۵ درصد وجوه را در بانکی نگهداری کرد که از خدمات یکی از شرکت‌های توسن یا داتین استفاده می‌کند و ۲۵ تا ۳۰ درصد باقی‌مانده را میان دو بانک دیگر که از دوشرکت متفاوت خدمات بانکداری متمرکز دریافت می‌کنند، تقسیم کرد. در این صورت اگر در آینده زیرساختی یکی از بانک‌ها یا شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات بانکداری متمرکز با حمله سایبری یا اختلال گسترده مواجه شود، خانواده یا بنگاه اقتصادی همچنان به بخشی از منابع مالی خود دسترسی خواهد داشت و می‌تواند دست‌کم برای چند هفته، پرداخت‌ها، دریافت‌ها و مدیریت نقدینگی خود را بدون وقفه ادامه دهد. تجربه اخیر نشان داد امنیت سایبری و نظام پرداخت به یکی از مؤلفه‌های امنیت اقتصادی کشور تبدیل شده است. همان‌گونه که شبکه برق، آب و گاز باید در برابر بحران‌ها تاب‌آور باشند، شبکه بانکی نیز باید از وابستگی به نقاط شکست مشترک فاصله بگیرد. حمله اخیر می‌تواند نقطه آغاز اصلاح زیرساخت اطلاعاتی بانک‌داری کشور و ارتقای تاب‌آوری اقتصاد دیجیتال ایران باشد.

قیمت لبنیات استخوان مردم را نشانه گرفت

مصرف شیر در ایران به یک چهارم اروپایی ها رسید اما هزینه های سلامت شان ده ها برابر آنها شد، بر اساس اعلام وزارت بهداشت نیبی از خانم های بالای ۵۰ سال کشور به خاطر کمبود کلسیم پوکی استخوان دارند.

طبق گزارش فارس، شهروند تهرانی که سال گذشته با پول ثابت یک لیوان شیری خورد امسال کمتر از نصف لیوان می خورد.

طبق آمار مرکز آمار، قیمت لبنیات در یک سال منتهی به ۳۰ تیر، ۹۹.۲ درصد نسبت افزایش داشته و تورم نقطه به نقطه به ۱۳۳ درصد رسیده است.

این اتفاق تازه نیست، در ۲۵ سال گذشته، شیرو لبنیات همواره یکی از اقلام دارای بیشترین کمبود مصرف در گزارش های وزارت بهداشت بوده اند. قرار بود در برنامه پنجم توسعه، سرانه مصرف شیر به ۱۶۵ کیلوگرم برسد؛ اما امروز برآوردها از سطحی بسیار پایین تر حکایت دارد. این در حالی است که کشور ظرفیت تولید صنعتی ۲۰ میلیون تن (دو برابر تولید فعلی) شیر دارد. حسین چمنی کارشناس ارشد صنعت لبنیات می گوید: وزارت بهداشت اعلام کرده ایرانی ها ۲۴ درصد کمتر از میزان مورد نیاز شیر مصرف می کنند؛ هم زمان مصرف قند و شکر ۱۹۲ درصد بالاتر از میزان توصیه شده است. این عدم تعادل فقط سفره را تغییر ندهاد؛ سلامت را هم تغییر داده است. به روایت وزارت بهداشت، ۵۰ درصد زنان و ۲۵ درصد مردان بالای ۵۰ سال با پوکی استخوان مواجه اند.

پشت هر لیوان شیر حذف شده، هزینه پنهان برای کشور شکل می گیرد. مرکز تحقیقات استو پرواز از ۴۶۶ شکستگی استخوان در روز و حدود ۴۲۰۰ مرگ در سال خبر داده و برآورد کرده است که پوکی استخوان سالانه به ارزش سه میلیارد دلار از عمر مفید جامعه را از بین می برد. محمد فرید سخنگوی صنایع لبنی می گوید: تولیدکننده قربانی گرانی نهاده، انرژی، بسته بندی و دستمزد است و نمی توان قیمت را دستوری پایین آورد. در مقابل علی حسینی کارشناس ارشد سلامت می گوید: ادامه افزایش قیمت یعنی کوچک تر شدن بازار و در نهایت ضربه به خود تولیدکننده. تجربه سال های اخیر نشان داده افزایش قیمت، تقاضای لبنیات را عقب رانده است. سخنگوی صنایع لبنی راهکار افزایش سرانه مصرف را اختصاص کالابرگ ویژه لبنیات برای دهک های هدف، بازگشت پایدار شیر مدارس، کاهش هزینه های زنجیره تولید و توزیع و جلوگیری از جهش های قیمتی می داند به گفته او فرهنگ سازی هم لازم است، اما تبلیغ بدون قدرت خرید کافی نیست. اگر وزارت جهاد می خواهد سرانه مصرف را بالا ببرد، باید کاری کند که شیر دوباره به جای کالای لوکس، به یک قلم ثابت سفره ایرانی تبدیل شود.

تسهیلات ۸۵۰ میلیون تومانی کفاف ساخت مسکن را نمی دهد

موسوی عضو هیات رئیسه کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی با انتقاد از ناکافی بودن تسهیلات ۸۵۰ میلیون تومانی مسکن، تأکید کرد که با توجه به افزایش چشمگیر هزینه های مصالح و دستمزد، دولت باید با قید فوریت نسبت به بازنگری در سقف این تسهیلات و افزایش آن به بیش از ۱ میلیارد تومان اقدام کند تا متقاضیان مسکن ملی از بلا تکلیفی خارج شوند.

سید جمال موسوی در واکنش به تعیین سقف ۸۵۰ میلیون تومانی برای تسهیلات ساخت مسکن، اظهار داشت: زمان اثربخشی این مبلغ گذشته است؛ شاید اگر این رقم در سال گذشته پرداخت می شد، می توانست پروژه های مسکن را تا حدودی پیش ببرد، اما امروز با این مبالغ نمی توان حتی یک مسکن حداقلی برای مردم احداث کرد. عضو هیات رئیسه کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی افزود: با توجه به افزایش مداوم قیمت مصالح ساختمانی و دستمزد کارگران، تخصیص ۸۵۰ میلیون تومان دیگر به عنوان تسهیلات کارآمد ساخت مسکن موضوعیت ندارد. در شرایط کنونی، برای آنکه طرح های مسکن حمایتی به نتیجه برسد، کف تسهیلات پرداختی باید بیش از ۱ میلیارد تومان در نظر گرفته شود.

وی تصریح کرد: انتظار ما این است که دولت یک بازنگری فوری روی این موضوع داشته باشد و با افزایش تسهیلات به حداقل ۱ میلیارد تومان موافقت کند تا ان شاء الله متقاضیانی که در طرح نهضت ملی مسکن یا سایر پروژه های حمایتی ثبت نام کرده اند، بتوانند واحدهای خود را تکمیل کنند. با اوضاع فعلی بازار، خانه دار شدن با این مبالغ عملاً غیرممکن است. نماینده مردم ماهنشان و ایجرود در مجلس در پاسخ به پرسشی پیرامون وضعیت پروژه های نیمه تمام و روندهای بانک ها در پرداخت تسهیلات در حوزه انتخابیه خود، توضیح داد: در شهرهای حوزه انتخابیه بنده به دلیل اینکه جمعیت آن ها زیر ۲۰ هزار نفر است، مسئولیت مدیریت و اجرای پروژه ها مستقیماً بر عهده بنیاد مسکن انقلاب اسلامی قرار دارد و خوشبختانه این نهاد تاکنون توانسته است امور را به خوبی پیش ببرد؛ از این رو در این مناطق تاکنون با مشکل خاصی در تأمین تسهیلات مواجه نبوده ایم. این نماینده مردم در مجلس دوازدهم در پایان خاطرنشان کرد: با این حال، در مرکز استان زنجان این موضوع به یک چالش جدی تبدیل شده است. متقاضیان مسکن ملی در مرکز استان به شدت پیگیر دریافت تسهیلات هستند، اما به دلیل ناکافی بودن مبالغ و عدم تناسب وام ها با هزینه های ساخت، پروژه ها به کندی پیش می رود و مردم در این زمینه با مشکلات جدی مواجه شده اند که نیازمند چاره اندیشی سریع است.

وابستگی ۲ میلیارد دلاری به واردات روغن

نیاز کشور به روغن های خوراکی سالانه بین ۱.۶ تا ۲.۲ میلیون تن در نوسان بوده است. سهم قابل توجهی از تأمین روغن از طریق واردات مستقیم روغن خام با ارزشی سالانه حدود ۲ میلیارد دلار صورت می گیرد. اگرچه دولت های مختلف طی دهه های گذشته، طرح های متعددی را به هدف کاهش وابستگی به واردات و افزایش تولید داخلی دانه های روغنی اجرا کردند، اما سیاست هایی نظیر تخصیص ارز ترجیحی و ضعف های مدیریتی مانع تحقق اهداف مدنظر در این حوزه شده است. در شرایط فعلی، وزارت جهاد کشاورزی به عنوان دستگاه متولی می تواند از یک سو با توسعه کشت دانه های روغنی اقلیم سازگار با قابلیت کشت دیم و از سوی دیگر با فعال سازی ابزار تولید قراردادی از طریق شرکت های بخش خصوصی، به عنوان حلقه واسط بین کشاورز و کارخانجات روغن کشی، در راستای افزایش تولید دانه های روغنی حرکت کند. روغن خوراکی یکی از ارکان اصلی در سببد مصرفی خانوار است. مطابق با برنامه سبد غذایی مطلوب که وزارت بهداشت در سال ۱۴۰۲ منتشر کرد، سرانه مصرف

توصیه شده برای هر فرد روزانه حدود ۴۰ گرم تعیین شده است که بر این اساس، تقاضای سالانه معادل ۱.۳ میلیون تن برآورد می شود. با وجود این، بررسی ها نشان می دهد که سرانه واقعی مصرف روغن در کشور فراتر از این الگو بوده و نیاز سالانه به ۱.۶ تا ۲.۲ میلیون تن می رسد.

سهم قابل توجهی از تأمین روغن در کشور از طریق واردات روغن خام شامل روغن آفتابگردان، پالم و سویا با ارزشی سالانه حدود ۲ میلیارد دلار صورت می گیرد. علاوه بر این، به طور میانگین سالانه حدود ۲.۳ میلیون تن دانه روغنی سویا به ارزش ۱.۵ میلیارد دلار نیز وارد کشور می شود که پس از فرآیند روغن کشی در کارخانجات داخلی، محصول نهایی آن به بازار مصرف عرضه می گردد.

کلزا صدرنشین تولیدات دانه های روغنی در کشور

به طور کلی، با توجه به پیامدهای منفی وابستگی شدید به واردات، افزایش تولید داخلی دانه های روغنی مطمئن ترین مسیر برای تأمین نیاز کشور محسوب می شود. ازاین رو، توسعه کشت دانه های روغنی همواره مورد توجه دولت های مختلف قرار داشته است. براساس آمارها دانه روغنی کلزا بیشترین سطح زیر کشت و تولید را در میان انواع دانه های روغنی کشت شده در کشور به خود اختصاص می دهد. این محصول در پاییز کشت

می شود و از نزولات جوی بهره می گیرد. همچنین، کلزا می تواند در تناوب با گندم، به عنوان محصولی راهبردی کشت شود و از طریق تقویت و بهبود کیفیت خاک، به افزایش عملکرد گندم کمک کند.

تولید بیش از ۶۰۰ هزار تن دانه روغنی در اوایل دهه ۸۰

از جمله طرح هایی که با هدف کاهش وابستگی کشور به واردات روغن خام در دستور کار قرار گرفت، طرح «تأمین روغن نباتی در کشور» بود که از سال ۱۳۸۳ با محوریت توسعه کشت کلزا به اجرا درآمد. در آن مقطع، تولید دانه های روغنی کشور به بیش از ۶۰۰ هزار تن رسید. در این دوره، شرکت توسعه کشت دانه های روغنی متولی اجرای تولید قراردادی این محصول در کشور بود. با این حال، بررسی ها نشان می دهد که پس از سلب امکان تولید قراردادی از این

با توجه به پیامدهای منفی وابستگی شدید به واردات، افزایش تولید داخلی دانه های روغنی مطمئن ترین مسیر برای تأمین نیاز کشور محسوب می شود. ازاین رو، توسعه کشت دانه های روغنی همواره مورد توجه دولت های مختلف قرار داشته است

سرلشکر وحیدی:

رزمندگان اسلام مسلح ترین ارتش جهان را به زانو درآوردند

فرمانده کل سپاه پاسداران در دلنوشته ای خطاب به رزمندگان اسلام، با تقدیر از ۶ ماه جهاد، از پیروزی آنان در شرایط سخت میدانی و شکست دشمن سخن گفت. سرلشکر وحیدی فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی همزمان با فرارسیدن ماه ربیع در دلنوشته ای خطاب به رزمندگان اسلام، با تقدیر از ۶ ماه جهاد تأکید کرد: شما با توکل به خدای متعال و رزم پیروزمانده در شرایط بسیار سخت گرمای سسوزان و شرعی سنگین جزایرو سواحل جنوب و سرمای ارتفاعات مرزی سر به فلک کشیده شمال و عملیات موفق آفندی و پدافندی زیر آتش سنگین، مسلح ترین ارتش تاریخ جهان را به زانو درآوردید.

در این پیام آمده است:

بسم الله الرحمن الرحيم

رزمندگان شجاع و عزتمند ایران اسلامی

پاسداران غیور، ارتشیان دلیر، انتظامیان سخت کوش و بسیجیان و عشایر دریادل و سربازان گمنام امام زمان؛

قلم و زبان از بیان منزلت و تقدیر مجاهدات های درخشان شما عاجز است که خدا خود رزمندگان اسلام را بر دیگران فضیلت بخشیده و اینگونه محبتش را در قرآن آشکار ساخته می فرماید: "ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله صفا کانهم بنیان مرصوص" شکوه و عظمتی که با شش ماه جهاد بی نظیر خود در مقابل خونخوارترین دشمنان بشریت به نمایش گذاشتید چشم جهانیان را خیره و خیره کرد؛ شما با توکل به خدای متعال و رزم پیروزمانده در شرایط بسیار سخت گرمای سوزان و شرعی سنگین جزایرو سواحل جنوب و سرمای ارتفاعات مرزی سر به فلک کشیده شمال و عملیات موفق آفندی و پدافندی زیر آتش سنگین، مسلح ترین ارتش تاریخ جهان را به زانو درآوردید.

شما با توکل به اهل بیت علیهم خاتنه ای دام ظله با عنایت پروردگار دروازه امید را بر روی مستضعفان جهان گشودید و با تحمیل اراده خود بر دشمن ثابت کردید که می توان اسلام را بر جهان حاکم کرد.

به یمن تقلات خداوند به ملت بیاخاسته که بر یک روز صحنه را خالی نکرد و با دعای خیر حضرت ولی عصر علیه السلام، انشالله به زودی با پایان دادن به دردها و رنج های مردم مظلوم و مقاوم منطقه به ویژه فلسطین و لبنان عزیز، جهان برای طلوع خورشید عظمای ولایت از همیشه آماده تر خواهد شد.

فرصت را غنیمت شمرده، حلول ماه مبارک ربیع المولود را به شما خانواده های فداکاری که چنین شیرمردانی را در دامن خود پروریده و به میدان فرستاده اند تبریک عرض می کنم و بالاترین پاداش الهی را برای شما طلب می کنم و از همه شما که مقربان درگاه الهی و محبوب حضرت حق هستید التماس دعا دارم.

فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی